

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -kokonaisuuden strategiset teemat

Strateginen teema 1: 13-17-vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla

SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa -koordinaatiohanke

5.6.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

S O I L A

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

SOILA – Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa

thl.fi/soila

Euroopan unionin
osarahoittama

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Osallistujat

Osallistujamäärä, ilmoittautuneita 100!

19 hyvinvointialueelta + valtakunnallisia toimijoita.

Millaisella taustalla

Millaisella tahtotilalla

- 44 % osallistujista hakemassa hanketta
- 14 % etsii kumppaneita
- 23 % en hae, mutta kiinnostaa työtehtävät hankkeissa
- 39 % haluaa olla ideoimassa ja tuomassa näkemyksen valmisteluun.
- 18 muu rooli

Eri strategisista teemoista kiinnostuneet 50-66 % kustakin!

Mistä sai tietoa: verkosto $\frac{3}{4}$, verkostokirje $\frac{1}{3}$, tuttavilta viidennes

16 hankeideaa!

Euroopan unionin
osarahoittama

Ohjelma 5.6.2023 klo 8.30-10.00

Euroopan unionin
osarahoittama

Strateginen teema 1: 12-17-vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla

- 8.30-8.35 SOILA ja tilaisuuden ohjelma
Tanja Hirschovits-Gerz hankepäällikkö SOILA-koordinaatio
- 8.35-9.00 13-17-vuotiaiden nuorten sijoitusten vähentäminen. Miksi teema on tärkeä?
Erytisasiantuntija Susanna Kalliola & Petri Paju / SOILA-koordinaatio
- 9.00-9.20 Esimerkki kehitetystä toiminnasta
Marja Riikonen, Perhetukikeskuksen esihenkilö ja Laura Hoikkala, avohuollon sosiaalityöntekijä, Etelä-Karjalan hyvinvointialue.
- 9.20-9.50 Yhteinen keskustelu ja työskentely
- 9.50-10.00 Millaista tukea SOILA tarjoaa jatkossa?

SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa -koordinaatiohankkeen tavoitteet 2023

- SOILA-koordinaatiohanke vauhdittaa lastensuojelun sosiaalisten innovaatioiden syntymistä lastensuojelun uudistamiseksi ja palveluiden parantamiseksi valtakunnallisesti.
- Koko Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ohjelmakauden (ESR +, TL 5, ET 5.1) tavoitteena on nuorten ja perheiden pärjäävyyden sekä hyvinvoinnin parantaminen rakentamalla nykyistä toimivampia palvelu- ja tukiekosteemejä arjen tueksi.
- Uudet ratkaisut löydetään työskentelemällä yhdessä lastensuojelun toimijoiden, nuorten, perheiden ja sidosryhmien kanssa.

Lastensuojelun tulevaisuuden visio, STM:

Lapsi ja hänen läheisensä voivat luottaa lastensuojeluun ja sen vaikuttavuuteen.

1

Jokainen lapsi, hänen vanhempansa ja muut läheiset kohdataan ainutkertaisina, ja he kokevat olevansa aidosti osallisia ja tulevansa kuulluiksi ja kunnioitetuiksi.

2

Palvelujärjestelmä toimii kokonaisuutena ja pystyy vastaamaan lapsen ja hänen läheistensä tarpeisiin oikea-aikaisesti.

3

Lastensuojelu toteuttaa lapsen oikeuksia, sen menettelyt ovat läpinäkyviä ja ymmärrettäviä ja oikeusturva toteutuu.

4

Lastensuojelussa on riittävästi osaavia ja hyvinvoivia työntekijöitä, jotka voivat tehdä työtään asiakkaiden oikeuksia kunnioittavalla ja eettisesti kestäväällä tavalla.

5

Lastensuojelua ohjataan ja valvotaan tehokkaasti, ja tähän on riittävä tietopohja ja resursointi.

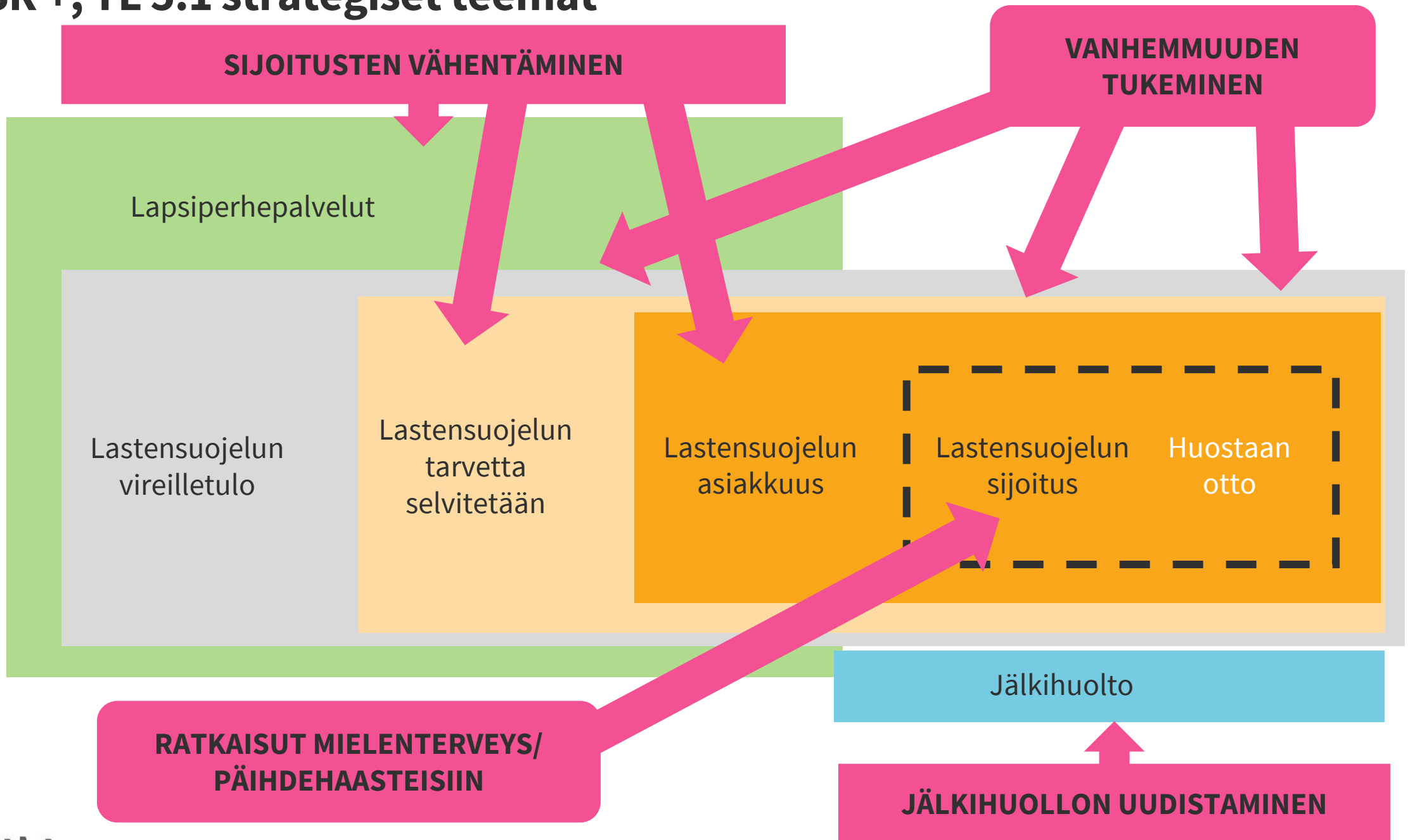
Strategiset teemat

Euroopan unionin
osarahoittama

- 1. 13-17- vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.**
2. koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin.
3. jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.
4. lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin.

ESR +, TL 5.1 strategiset teemat

Mitä ovat sosiaaliset Innovaatiot?

Euroopan unionin
osarahoittama

- Sosiaaliset innovaatiot ovat nuorten turvaverkkojen osalta päämääriltään yhteiskunnallisia, keinoiltaan sosiaalisia ja liittyvät laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen.
- Ne ovat uusia, toimivia ideoita, joiden avulla löydetään ratkaisuja yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin.
- Niillä on yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus, ja niiden tekeminen luo uusia vuorovaikutussuhteita.

Miksi sijoitusten vähentäminen on tärkeä teema? (1/2)

Euroopan unionin
osarahoittama

- Teini-ikäiset suurin asiakasryhmä sijoitettuina, suurin avohuollon asiakasryhmä ja tehdään eniten lastensuojeluilmoituksia.
- Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon kustannukset n. 1,2 miljardia e/vuosi, joista 73 % kohdentuu sijaishuoltoon.
- Huostaanottojen vähentäminen ei itseisarvo!
- Jonoja mm. perheneuvola, lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, tukiperheet, psykologipalvelut, perhekuntoutus
- Palvelujen riittämättömyys ja vaikeudet vastata monialaisiin tarpeisiin voivat johtaa perheiden ongelmien kriisiytymiseen ja lapsen sijoittamiseen

Miksi strateginen teema on tärkeä? (2/2)

Euroopan unionin
osarahoittama

- Sijoitusten määrään mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä (kv/kotimaisten tutkimusten valossa) mm. sosiaalityöntekijän saama tuki ja käytännöt, arvot, varmuus päätöksenteossa, asiakasmäärät, resurssointi, palvelujen saatavuus/oikea-aikaisuus...
- Vähemmistöjen asema lastensuojelussa ja sijaishuollossa kaipaa parempaa tunnistamista ja huomioimista:
= palvelut saavutettavissa kaikille

Esimerkki- kv-tutkimuksesta: Wood & Forrester (2023) Comparing Local Authority Rates of Children in Care: A Survey of the Children ´s Social Care Workforce in Wales. British Journal of Social Work

Euroopan unionin
osarahoittama

- Huostaanottojen määrä Walesissa yksi korkeimmista maailmassa. Määrä kasvanut kahden viime vuosikymmenen aikana.
- Tutkimuksessa (kyselyaineisto n=792) vertailtiin 2016–2020 laskevien huostaanottomäärien alueita kasvavien huostaanottomäärien alueisiin.
- Alueilla, joissa huostaanottoja oli vähemmän, työntekijöillä oli **vahvemmat arvot** liittyen perheiden tukemiseen, vähemmän riskien välttämistä, **enemmän varmuutta** päätöksen teossa ja he **saivat tukea** työlleen.
- Alhaisten huostaanottomäärien sosiaalityöntekijöillä oli **paremmat tukirakenteet** työlleen. Toinen kytkös: käytössä käytännön työtä ohjaava viitekehys, kuten systeminen toimintamalli tai restoratiivisuus
- Tutkijoiden arvion mukaan käytännöt ja arvot selittävät ho-määrien eroja siltä osin, mikä ei selity väestörakenteella.

Nuorten hyvinvoinnin suojaavia tekijöitä

Euroopan unionin
osarahoittama

- Osallisuus ja kuuluminen turvallisiin yhteisöihin, joiden jäsen saa olla
- Turvallisuus – keskeinen elementti kaikessa
- Perheen ja läheisten hyvinvointi
- Luottamuksellinen ja pysyvä suhde turvalliseen aikuiseen.
- Pääsy palveluihin, joista nuoret saavat tietoa, tukea ja mahdollisuutta rakentaa itseluottamusta, turvallisuuden tunnetta ja uskoa itsenäiseen selviytymiseen
- Matalan kynnyksen apu, jossa kohdataan kunnioittavasti ja nuori kokee olevansa arvokas, vaikka onkin kohdannut haasteita ja tarvitsee apua
- Vertaisuus, tunne siitä, että ei ole yksin tai erilainen kuin muut omien kokemusten kanssa
- Luottamuksellinen ja pysyvä suhde turvalliseen työntekijään.
- Opiskelu, ammatti, työpaikka, harrastustoiminta
- Turvattu toimeentulo – oma tai perheen

Nuorten näkökulmia teemaan

Euroopan unionin
osarahoittama

- Nuorten kokemukset avohuollosta kuvaavat sitä aika karusti: ei mitään konkreettista työskentelyä, ei mitään suunnitelmallista, pallottelua paikasta toiseen ja vaihtuvia työntekijöitä.
- Avohuollossa nuoret kaipaavat työntekijöiltä tukea ja osaamista esim. nepsykysymykseen, sosiaalisiin suhteisiin liittyviin haasteisiin, masennukseen ja itsetuhoisuuteen, vanhemman ja nuoren välisen suhteen tukemiseen
- Usein tukea kaivataan samanaikaisesti moneen asiaan
- Avohuollossa olisi tärkeää varmistua, että lasten ja nuoren arjessa perustarpeet tulevat toteutetuksi; riittävä uni, turvalliset aikuiset ympärillä ja riittävästi ruokaa.
- ”Se, mikä aikuisen näkökulmasta voi tuntua itsestään selvältä arjen osaselta tai pieneltä huolenaiheelta, ei ole pientä tai vähäistä lapsen mielessä. Sillä kun perustarpeet eivät täyty, järkkyy perusturvallisuus.”

Lähteet: 101 kirjettä –julkaisu, Elintärkeitä asioita –julkaisu, Nuorten Turvasataman vuosikooste 2022.

Teeman erilaiset näkökulmat

Euroopan unionin
osarahoittama

**Sijoitusten
vähentäminen?
Lyhentäminen?**

**Vastentahtoisuuden
vähentäminen?**

**Arjen tarpeisiin
vastaaminen?**

**Sijoitusten
purkaminen vähentää
sijoitettujen määrää**

**Sijoitus on kalliimpi,
kuin muut tukemisen
tavat**

Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

Mitä kehittämistoimintaa on jo tehty?

Mitä on tehty/ on tekeillä? Esimerkiksi:

Euroopan unionin
osarahoittama

Hehku-toimintamalli: lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon asiakkaana olevat 10-17-v lapset/nuoret joilla laaja-alaisia palvelutarpeita. Malli integroi lastensuojelun avohuollon sekä lapsen ja nuoren kehitysympäristöön jalkautuvan erikoissairaanhoidon lapsi- ja nuorilähtöiseksi kokonaisuudeksi, sijaishuollon vaihtoehdoksi. Helsinki. <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/hehku-toimintamalli>

Suunnitteilla Länsi-Uudellamaalla Suomen kestävän kasvun-ohjelmakaudella (RRP)

- Ennaltaehkäistään rikoksilla ja päihteillä oirelevien nuorten lastensuojelun sijoituksia monimuotoisella perheterapeuttisella työskentelyllä (MDFT). Tuotoksena luodaan palvelupolun kuvaus ja koulutetaan MDFT-terapeutteja

Miten maakunta voi vähentää lapsen tarvetta huostaanottoon? / Heino ja Pursi 2018

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136072/URN_ISBN_978-952-343-079-2.pdf?sequence=1

Sopivasti toisin ajattelemalla ja toimimalla..

Menti

Euroopan unionin
osarahoittama

- Kysymys 1 Minkä neuvon voisit kuvitella saavasi nuorelta strategisen teeman 1 ratkaisemiseksi.
- Kysymys 2 (kaikkiin tilaisuuksiin): Mikä taho tai henkilö voisi olla radikaali uusi kumppani ratkomaan strategisen teeman haastetta?
- Kysymys 3 (Kaikkiin tilaisuuksiin) Nimeä TABU. Onko jokin asia, joka estää toimintaa tässä teemassa, mutta josta ei ole soveliasta ääneen puhua? Mikä se on, jos jokin on.
- Kysymys 4: Suosittelisitko tilaisuutta kaverille asteikolla 0=en 5=todellakin!

SOILA –
Turvaverkkoja
nuorten
tulevaisuuteen
rakentamassa

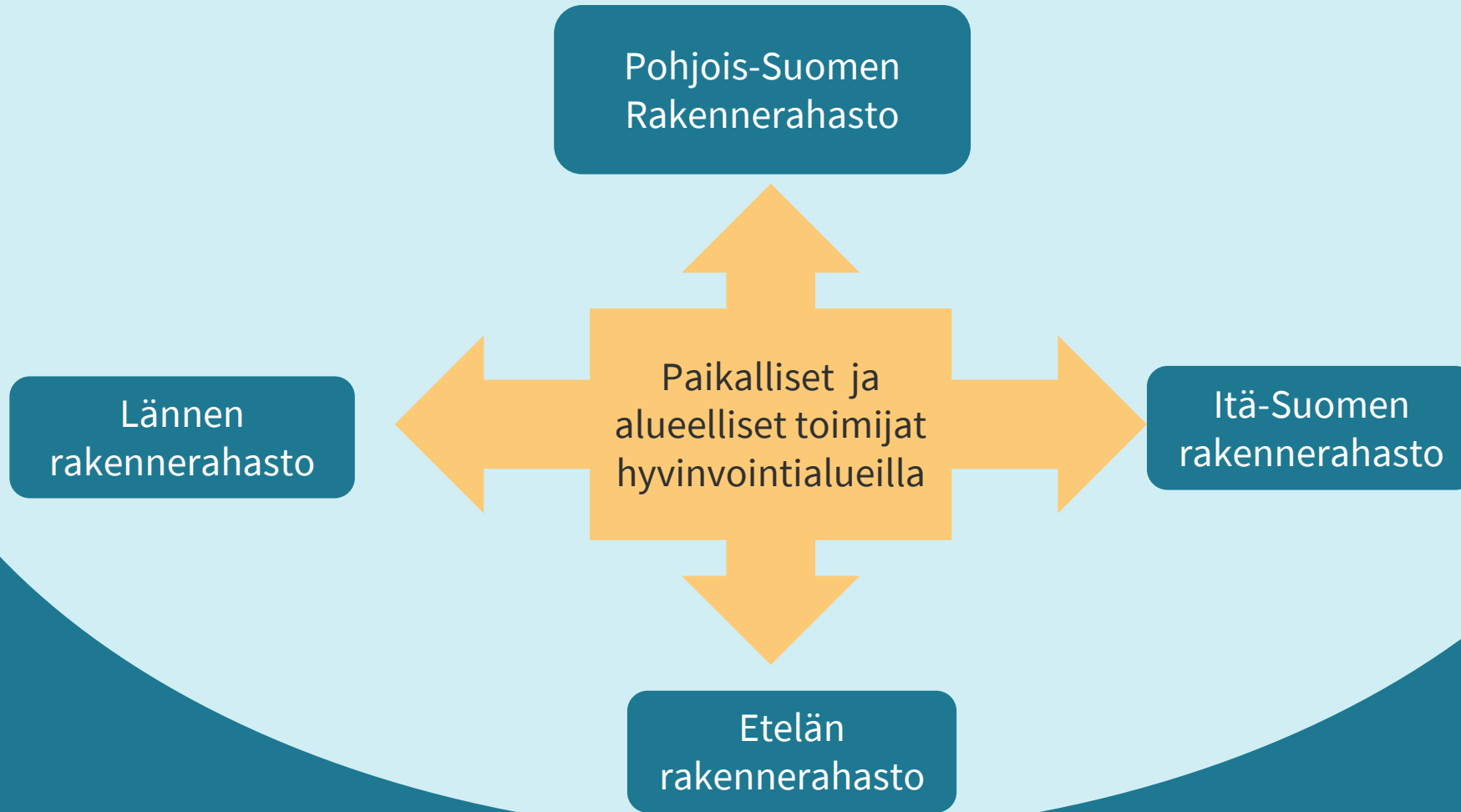

SOILA-KOORDINAATIO TUKEE hankevalmistelua

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT LASTENSUOJELUSSA

SOILA viestintää, valmennusta ja vaikuttamista!

Euroopan unionin
osarahoittama

- www.thl.fi/soila
- [SOILA Innokylässä](#)
- Teematilaisuudet Strategisista teemoista 5.6. ja 6.6.2023
- ELY-yhteistyössä hakuinfot kesäkuussa 2023
- SOILA-klinikat tiistaisin kesä-, elo- ja syyskuussa 2023
- Kohdennettuja tilaisuuksia mm. hyvinvointialueiden johdolle 15.6.2023
- Yhteistyötä alueilla eri kokoonpanoilla
- Interaktiivinen alusta hanketuelle käyttöön: Howspace!

[Tiedote: Erityistavoitteen 5.1. Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen alueelliset ESR+ -kehittämishanketut ovat käynnistyneet 22.5.2023](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kiitos

Kiitämme palautteesta!

<https://link.webropolsurveys.com/S/7A1F06BA88AECF0E>

Palautelinkin löydät chatista

SOILAillaan!

Yhteystiedot: www.thl.fi/soila

Toteuttajina ovat Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Lastensuojelun keskusliitto sekä Pesäpuu ry yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Hanke perustaa toimintansa yhteiskehittämiseen STM:n, ELY-keskusten, alueilla rahoitettavien ESR TL 5.1:n Nuorten turvaverkkoja tulevaisuuteen - aluehankkeiden sekä sidosryhmien kanssa.

Hankepäällikkö Tanja Hirschovits-Gerz, THL
p. 029 524 7954 etunimi.sukunimi@thl.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Soila, Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen rakentamassa

